

16.09.2025

PPL/489/00.07.03/2025

Lausunto liikenne- ja viestintävaliokuntaan asiassa HE 66/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan liitolta asiantuntijalausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esityksellä toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitetta mahdollistaa kunnille, kuntayhtymille ja muille alueellisille viranomaisille ostoliikenteen järjestäminen henkilöjunaliikenteessä ja siten edistää kilpailua. Liikenteen palveluista annetussa laissa säädettäisiin seikoista, joiden perusteella rautatieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten alueellisen toimivallan muuttamista arvioitaisiin. Pohjois-Pohjanmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen ja lausuu asiassa seuraavaa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää kannatettavana lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, jotka keskittävät rautatieliikenteen toimivallan Traficomille sekä HSL:lle, sekä edistävät alueellisen ostoliikenteen järjestämisen helpottamista. Toimivallan keskittäminen samalle toimijalle mahdollistaa vahvemman liikennejärjestelmän kehittämisen. Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisessa sekä Oulun seudun liikennejärjestelmätyössä on pidetty tärkeänä alueellisen junaliikenteen valmiuksien edistämistä ja lähijunaliikenteen käynnistämistä Oulun seudulla. Henkilöjunaliikenteen suunnittelussa tulee vahvasti huomioida seudulliset tarpeet ja tehdä tiivistä yhteistyötä valiton ja seudullisten toimijoiden kanssa. Esityksessä ehdotetaan, että toimivaltamuutokset perustuisivat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tekemiin aloitteisiin, jolloin niiden pohjana ovat alueellisen liikkumisen tarpeet. Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee ehdotuksen kannatettavana.

Lakiesityksessä on todettu uusien, kunnista muodostuvien rautatieliikenteen viranomaisien kasvattavan jopa merkittävästi resursointitarvetta kunnissa. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että lainsäädännöllisillä toimenpiteillä pyritään rajaamaan kaikin mahdollisin keinoin ylimääraisten ja vältettävissä olevien kustannusten kertymistä kunnille. Junaliikenteen hankinnat olisivat merkittävä menoerä kunnille, ja valtionavustusten rooli on oleellinen. Rautatieliikenteen rahoituksen osalta kunnilta ei voida edellyttää rahallista osallistumista rautatieinfrastruktuurin ylläpitoon ja parantamiseen. Rahoituksen ja resursoinnin lisäksi Pohjois-Pohjanmaan liitto nostaa esille hankintaosaamisen kerryttämisen kuntiin. Raideliikenteen ostamiseen liittyvä hankintaosaaminen näyttäytyy esitetyn uudistuksen kriittisimpinä tekijänä. Hankintaosaamisen suhteen tiivis yhteistyö seudullisten toimijoiden, valtion viranomaisten sekä liikenne- ja viestintäministeriön välillä on välttämätöntä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että jatkovalmistelussa on huomioitu palaute ja poistettu ehdotettu pienten hankintojen suora hankintapoikkeuksen rajoitus.

Lakiesityksessä on esitetty Hailuodon kunnan lisäämistä Oulun kaupungin toimivalta-alueeseen. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää lisäystä tarkoituksenmukaisena perustuen mm. Hailuodon kiinteän yhteyden valmistumiseen, ja jakaa näkemyksen siitä että muutos tukee joukkoliikenteen seudullista kehittymistä Oulun seudulla.

16.09.2025

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Markus Erkkilä

Suunnittelujohtaja

Lauri Romppainen

Maakuntainsinööri